

Läkaravtalet klart

Magra garantier men stora möjligheter

För en vecka sedan träffade Läkarförbundet och Landstingsförbundet ett nytt avtal som gäller den kommande treårsperioden.

Avtalet ger enligt arbetsgivarnas bedömning 8,7 procent under perioden, men Läkarförbundets uppfattning är att utfallet kommer att bli högre. Det nya avtalet innehåller mindre garantier för den enskilde samtidigt som möjligheterna till en positiv löneutveckling ökar.

Den 20 maj beslutade Läkarförbundets centralstyrelse enhälligt att acceptera Landstings- och Kommunförbundets slutbud i årets löneförhandlingar. Avtalet ger läkarkåren möjlighet att börja arbeta med en ny syn på lönebildningen.

Det nya avtalet, som börjar gälla den 1 juli 1998 och löper till den 31 mars 2001, innebär att den nivå som förhandlas fram centralt minskar i betydelse för den enskilde läkarens lön. I stället blir den lokala lönebildningen viktigare i både kollektiva och individuella förhandlingar.

Det nya avtalet liknar avtalen för tjänstemän på den privata sektorn i sin konstruktion. Det innebär att lönebildningen kommer att ske på samma sätt som för privatanställda tjänstemän. Det innebär också att alla typer av löneökningar, inklusive uppskattad löneglidning, ingår i den beräknade lönekostnadsökningen under avtalsperioden.

Arbetsgivarna har för sin del gjort bedömningen att lönekostnaderna för läkarna kommer att öka med 8,7 procent under avtalsperioden.

Bättre löneutveckling

Förbundet anser att löneutvecklingen kommer att bli högre. Den uppfattningen grundar förbundet på det faktum att löneutvecklingen mellan 1996 och 1997 översteg den centralt avtalade nivån med 1,5 procent.

Den centralt överenskomna nivån för perioden uppgår till 6,8 procent (på årsbasis 7,4 procent) varav 1 procent är ett s k verksamhetsutrymme. En del av utrymmet används till en speciell satsning på AT-läkarna. Den omfördelningen innebär att den centrala nivån är 6,4 procent.

De lokala förhandlingarna under den kommande avtalsperioden ska äga rum vid fem tillfällen. Den centralt överenskomna nivån utgör startpunkt för de lokala förhandlingarna. Uppdelningen på de fem förhandlingstillfällena är lägst 2 procent den 1 juli 1998, lägst 1,6 procent den 1 april 1999, lägst 0,5 procent verksamhetsutrymme den 1 oktober 1999, lägst 1,8 procent den 1 april 2000 samt lägst 0,5 procent verksamhetsutrymme den 1 oktober 2000.

Klara i tid

Från och med det nya avtalet omfattas alla ST-läkare, som inte har tariffön, av den lokala löneöversynen. För 1999 och 2000 har man infört en regel om att parterna ska sträva efter att vara klara med löneöversynen till den 1 april respektive år, dvs då de nya lönerna ska börja gälla.

Verksamhetsutrymme finns för 1999 och 2000. Förhandlingarna om detta blir inte en vanlig löneförhandling, eftersom arbetsgivaren ensidigt gör fördelningen på individer. Men innan dess ska arbetsgivaren överlägga med de fackliga organisationerna om inriktningen på fördelningen.

Läkaravtalet på den kommunala sektorn ligger i nivå med tjänstemannaavtalen på den privata och den statliga sektorn. Det gäller både de centrala nivåerna och bedömningen av löneutvecklingen under perioden. På tjänstesektorn ligger de centrala nivåerna på 1,7–2,4 procent. Den totala löneutvecklingen under hela treårsperioden, beräknas bli 8,5–9,6 procent, men de flesta ligger på 8,7 procent.

Läkarförbundet lade ett relativt högt yrkande i årets avtalsrörelse, därför att man ansåg att lönesystemet inte fungerar. I årets löneförhandlingar har därför mycket handlat om utveckling av lönesystemet. I det nya avtalet har löneavtalet ändrats på väsentliga punkter. Detta i kombination med bristen på läkare gör att förbundet bedömer att verksamhetsutrymmet, som är gemensamt med övriga fackliga organisationer, kan ge möjligheter till ett högre utfall.

Avtalet innebär att de lokala arbetsgivarna måste förändra sin syn på lönebildning och löneförhandlingar. Läkarförbundet och Landstingsförbundet har diskuterat att gemensamt genomföra ett antal lokala konferenser där tankarna bakom den nya avtalskonstruktionen ska presenteras och diskuteras.

Förbundet bestämde sig i år för att yrka en ordentlig satsning på AT-läkarnas löner. I denna del har förbundet lyckats åstadkomma ett av de bästa utfallen på arbetsmarknaden med en höjning på 16,5 procent under avtalsperioden.

Avtalet innebär att AT-läkarnas ingångslöner blir 17 500 kr den 1 juli 1998, 19 000 kr den 1 april 1999 och 19 800 kr den 1 april 2000. Dessutom ska uppflyttning i tariffen ske den 1 januari varje år.

I de allmänna bestämmelserna har begränsningsperioden för ordinarie arbetstid förlängts till 16 veckor. Ordinarie arbetstid får dock uppgå till högst 48 timmar i genomsnitt under en period om 4 veckor.

Förra avtalsperioden arbetade en partsgemensam arbetsgrupp med uppgift att kartlägga och analysera anställningsformer för legitimerade underläkare. Det arbetet ska nu följas upp.

Avtalet för medicine studerande räknas upp vid tre tillfällen. De nya beloppen är 14 981 kr den 1 juli 1998, 15 326 kr den 1 april 1999 och 15 617 den 1 april 2000.

Beloppen i arvodesavtalen räknas upp med 8,5 procent den 1 april 1999.

Nytt pensionsavtal

Förhandlingarna om ett nytt pensionsavtal har också slutförts. Formellt gäller det redan nu, men det kommer att införas successivt med en rad övergångsbestämmelser.

Avtalet innebär att systemet är avsättningsbestämt för lönedelar under ATP-taket, för närvarande 23 187 kr, och 3,4 procent av lönen avsätts per år. Av detta ska arbetsgivaren förvalta 2,4 procent och 1 procent får den enskilde placera.

Dessa avsättningar tillsammans med pengarnas tillväxt blir sedan individens pension för den del av lönen som ligger under ATP-taket.

Över ATP-taket är systemet även i fortsättningen förmånsbaserat och relaterat till individens slutlön. Över taket avsätts 1 procent av individens totala lön och placeras efter eget val. Därtill kommer 0,1 procent av hela lönen som en start av den kompletterande pensionen (KÅP), som individen också ska placera.

Den del som arbetsgivaren förvaltar ska räknas upp med statslåneräntan, för närvarande drygt 5 procent.

Kristina Johnson